

MEATEST spol. s r.o. - sdělení pověření pro ochranu osobních údajů číslo **77** ze dne **2.8.2024**

Občanka v mobilu: Pohodlí a rychlost nebo nebezpečí pro data?

Poslední průzkum od ESET se tentokrát zaměřil na aplikaci eDoklady. Češi podle výsledků nejvíce vítají alternativu k plastovému dokladu, bojí se ale kybernetických útoků.

Podle výsledků průzkumu od ESET již polovina z nás v Česku využívá nebo plánuje využívat aplikaci eDoklady v prokazování své identity na úřadech (53 %). Třetina z nás (34 %) naopak odpověděla, že aplikaci nevyužívá. Desetina uvedla, že netuší, o jakou aplikaci se jedná (10 %). Byly to přitom nejvíce ženy ve věkové kategorii 31–40 let, které aplikaci eDoklady neznají.

Obecně a napříč věkovými kategoriemi můžeme díky závěrům průzkumu říct, že většími fanoušky aplikace eDoklady jsou muži. Jsou to také spíše oni, kdo již aplikaci využívá nebo ji plánuje využívat.

Novinka v elektronické podobě prokazování totožnosti s sebou samozřejmě nese řadu otázek ohledně výhod aplikace a možných nebezpečí. Jaké v Česku vidíme klady a zápory digitální občanky?

eDoklady nám leccos usnadní, kyberútok je ale strašákem

Třetina uživatelů a uživatelek v Česku však zatím stále neví, kdy přesně začne aplikaci používat (33 %). U rozhodnutých respondentů jich nejvíce odpovídalo, že ji mají již nainstalovanou od letošního ledna (18 %). Pětina dotázaných (22 %) ji ale vůbec neplánuje využívat. Odpovídali tak především lidé ve věku 51–65 let.

Mezi největší obavy spojené s využíváním aplikace patří jednoznačně riziko kybernetických útoků a krádeže dat v aplikaci. Jako pomyslný protipól pak dotázaní uváděli tu výhodu, že s aplikací již nebudou muset nosit plastovou verzi dokladu.

Jak ale bezpečnostní experti opakovaně upozorňují, my sami můžeme přispět ke snižování kybernetických hrozeb. Například tím, že budeme dodržovat obecné zásady zabezpečení telefonu, např. používání zámku obrazovky nebo spolehlivého bezpečnostního řešení. A bezpečnostní funkce jsou zajištěny také na straně aplikace. Patří mezi ně například přihlášení do aplikace pomocí biometrických údajů, odhlášení při delší neaktivitě nebo to, že v aplikaci není možné pořizovat snímky obrazovky.

Můžeme za pohodlí eDokladů zaplatit svými daty?

Nejsou to však jen kybernetické útoky a krádeže dat (41 %), kterých se v Česku v souvislosti s novým způsobem prokazování totožnosti bojíme. Dotázaní jako další obavy uváděli odcizení nebo ztrátu telefonu a následné zneužití dokladu (34 %). Obavou je také přílišný dohled státu nad soukromím (27 %) nebo nedostatečná úroveň zabezpečení dat ze strany státu (25 %).

Také se samozřejmě bojíme nepříjemných situací, které jsou spojené s chytrým telefonem. Telefon se může vybit a nebude možné se prokázat (25 %) nebo vlivem nedostupného signálu a mobilních dat může být aplikace eDoklady nefunkční (24 %). Čím starší dotázaní byli, tím víc rostla míra jejich obav. Více než pětina však žádné obavy nemá.

Kromě již výše zmíněného bezpečnostního softwaru a využívání biometrického ověření můžeme lépe chránit svá data tím, že budeme udělovat aplikacím pouze minimální oprávnění. Aplikace eDoklady vyžaduje pro ověření naší totožnosti přístup k funkci bluetooth a fotoaparátu telefonu. Pro ověření je totiž nutné naskenovat QR kód příslušného úřadu nebo autority a prostřednictvím bluetooth s ním sdílet svoje údaje. V

MEATEST spol. s r.o. - sdělení pověření pro ochranu osobních údajů číslo **77** ze dne **2.8.2024**

případě aplikace eDoklady je však možné povolit přístup k fotoaparátu a bluetooth pouze při samotném ověření. Není nutné mít tato oprávnění zapnutá neustále.

Aplikace ale může být leckdy bezpečnější

Na otázku, jaké vidí výhody, dotázaní uváděli především odpadnutí nutnosti nosit s sebou plastovou verzi dokladu (45 %), rychlost a efektivitu digitálního prokazování (29 %) nebo snadnější identifikaci v bankách nebo dalších institucích (22 %). To, že je tato verze identifikačního dokladu bezpečnější, si však myslí jen 14 % dotázaných. Třetina pak nevidí žádné výhody, a to opět především z řad nejstarších respondentů ve věku 51–65 let.

Digitální doklad může být přitom za jistých okolností bezpečnější než ten fyzický. Je to třeba v případě jeho odcizení nebo pokusu o padělání. Pokud uživatel ztratí telefon nebo mu ho někdo ukradne, musí zloděj prolomit ještě další bezpečnostní kontroly, než se dostane k údajům z občanského průkazu. Opět jde zejména o zámek telefonu a aplikace. Uživatelé mají také možnost ztracený či odcizený telefon na dálku vymazat.

eDoklady stahujte pouze z oficiálních obchodů a stránek

K ochraně chytrého telefonu přistupují uživatelé dle průzkumu různě. Jako nejčastější způsob ochrany dat uváděli opět již zmíněné zamykání obrazovky pomocí biometrických údajů – otiskem prstu nebo snímkem obličeje (50 %). Stále je časté také zamykání obrazovky telefonu pomocí gesta (24 %) nebo PINu (45 %). Právě zadávání kódu PIN je preferovaný způsob zámku a ověřování v chytrém telefonu pro uživatele a uživatelky nad 50 let.

Pokud používáte k zamknutí obrazovky PIN, bezpečnostní experti doporučují volit náhodnou sérii čísel, nikoliv konkrétní datum, které navíc nějakým způsobem souvisí s našimi osobními údaji. Pokud to telefon umožňuje, volte raději šestimístný PIN namísto základních čtyř čísel.

Častým zdrojem hrozeb mohou být samotné aplikace obsahující škodlivé kódy nebo adware. Riziko je pak větší především u neoficiálních verzí aplikací z neověřených internetových obchodů nebo úložišť. V této otázce má již většina uživatelů základní povědomí o rizicích. Stahují tak aplikace z oficiálních obchodů Google Play nebo App Store (74 %), nebo z důvěryhodných zdrojů, jako jsou webové stránky úřadů (20 %). Dbají na to především starší uživatelé.

Mladší ročníky si aplikace vybírají zase spíše na základě recenzí a doporučení. Hodnocení v oficiálních obchodech pomáhá s rozhodováním 23 % dotázaným. Dalších 17 % pak dá na recenze jiných uživatelů a 12 % se rozhoduje podle doporučení známých a rodiny. Pro část respondentů je při výběru také důležité, jak nakládá aplikace s jejich údaji (13 %), nebo historie incidentů a chyb aplikace (11 %).

Zdroj: AVcentrum ČR